

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

Tisztelt Olvasóink!

Az MTA soron következő, 186. rendes közgyűlésének időpontja: május 4-5. A Külső Tagok Fórumát a közgyűlés első napján, május 4-én 16 órai kezdettel tartjuk.

A fórum után fogadásra, majd a hagyományos ünnepi közgyűlési koncertre kerül sor.

A hivatalos meghívót és a közgyűlés teljes programját hamarosan elküldjük Önöknek.

Kocsis Károly elnök

2. oldal

ELISMERÉSEK, DÍJAK

A *Magyar Érdemrend tisztikeresztjét* vehette át *Szilágyi Pál*

matematikus, egyetemi tanár, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem egyik alapítója, első rektora, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

A *Magyar Érdemrend tisztikeresztje*

kitüntetést kapta *Gyéresi Árpád*,

a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem nyugalmazott tanszékvezető professzora, az Erdélyi Múzeum-Egyesület alelnöke, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

A *Magyar Érdemrend tisztikeresztjét* kapta *Egyed Péter* filozófus,

a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem professzora, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Gróf Mikó Imre-díjat kapott *Ősz Sándor Előd* kolozsvári levéltáros a Bibliotheca Calviniana

Transylvanica című forráskiadvány sajtó alá rendezéséért.

[Bővebben:](#)

dr. Hunyadi Károly ifjúsági emlékéremmel tüntették ki *Nyárádi Imre-István*

kertészmérnök kutatót,

a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem adjunktusát, az MTA köztestületének külső tagját.

[Bővebben:](#)

Gróf Bánffy Miklós-díjjal tüntették ki *Szebeni Zsuzsa*

kolozsvári

színháztörténészt.

[Bővebben:](#)

Bányai János-díjat

kapott *Zepezaner Jenő* történész, muzeológus, a székelyudvarhelyi

Haáz Rezső Múzeum vezetője.

[Bővebben:](#)

Kacsó András-díjat kapott *Könczei Csongor*

néprajzkutató, a kolozsvári Nemzeti Kisebbségkutató

Intézet munkatársa.

[Bővebben:](#)

KUTATÁSOK

Tigyí Gábor biokémikus, kutatóorvos, a The University of Tennessee professzora, tudományos igazgató, az MTA külső tagja, csoportjával olyan hatóanyagot fejlesztett ki, amely **napokkal a sugárhatás után is hatékonyan kezeli a sugárbetegséget.**

[Bővebben:](#)

A Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium

kutatás-módszertani workshopokat rendez Újvidéken és Szabadkán.

[Bővebben:](#)

Állományvédelmi és **digitalizálási program** zajlik a számottevő magyar kutatási anyagot őrző

beregszászi levéltárban. Projektzáró rendezvényen mutatták be az eddigi eredményeket.

[Bővebben:](#)

A **Sapientia** Erdélyi Magyar Tudományegyetem csíkszeredai karának Humán Tanszéke felkérését

kapott egy kétéves **nemzetközi projektben való részvételre** az Erasmus+ Európai Unió program keretén belül.

[Bővebben:](#)

PUBLIKÁCIÓK

Az Oxford University Pressnél megjelent **Hargittai István Budapest Scientific – A Guidebook** című könyve.

[Bővebben:](#)

Megjelent a vajdasági Forum Könyvkiadónál **Őriné Nagy Cecília** kismonográfiája **Juhász Árpád** zombori festőművészről.

A kötetet **Ninkov K. Olga**, az MTA köztestületének külső tagja szerkesztette.

[Bővebben:](#)

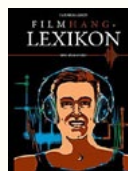
Megjelent **Gábor Csilla Laus et polemia.** Magasztalás és vetekedés közép- és kora újkori szövegtípusokban című könyve.

A kolozsvári szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület új kiadványai:

Fazakas Áron: Filmhanglexikon

[Bővebben:](#)

Keszeg Anna: A holdbéli völgy képe. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

4. oldal

A XX. Fialat műszakiak tudományos ülészak előadásai
– Proceedings of the XXth International Scientific

Conference of Young Engineers.

Szerkesztette **Bitay Enikő**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent és online módon olvasható a világhálón a **Veres Valér – Magyarai Tivadar: Tanulmányok Venczel József**

munkásságáról. Az erdélyi magyar társadalomkutatás kezdetei című kötet.

A szerzők az MTA köztestületének külső tagjai.

[Bővebben:](#)

Bukarestben megjelent **Veress Emőd Contractul de fideiussione** (Kezességi szerződés) című könyve. A szerző az MTA

köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Kolozsváron jelent meg az **Együtt és külön. Az erdélyi magyarok önszerveződése (1989–1990)** című kötet.

Szerkesztői: **Bárdi Nándor, Gidó Attila, Novák Csaba Zoltán** (az MTA köztestületének külső tagja).

[Bővebben:](#)

Megjelentek a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Történeti Intézetének egyetemi jegyzetei:

Molnár Zsolt: A kőkortól a bronzkorig. Az ősrégészeti

kutatás elméleti alapjai.

A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

Gurka-Balla Ilona: Bevezetés a könyvtártudományba.

Pál Judit: A Habsburg Monarchia története (1526–1848). A szerző

az MTA köztestületének külső tagja.

Tóth Szilárd: A hidegháború története.

Kultúra, propaganda és stratégiai politikák.

[Bővebben:](#)

Megjelent a **Fórum Társadalomtudományi Szemle** 2015/1. száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent a kolozsvári **Korunk** folyóirat áprilisi tematikus száma **Térkép Erdély képzőművészetéhez** címmel.

[Bővebben:](#)

Megjelent az **Erdélyi Társadalom** című folyóirat 2015/1. száma.

[Bővebben:](#)

5. oldal

Az ausztráliai La Trobe egyetem (Melbourne) *Thesis Eleven* című kiadványa különszámot jelentetett meg Márkus György filozófus, az MTA külső tagja 80. születésnapja alkalmából *György Márkus at 80: Antinomies of Modernity*. Critical theory and historical sociology címmel.

[Bővebben:](#)

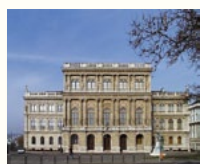
Az Egyesült Államok-beli *Neumann Society & #Hunnovators* tevékenységéről és az első konferenciájáról láthatnak összefoglalót a világhálón.

[Bővebben:](#)

A New York Times Magazinban jelent meg *Janeen Interlandi* cikke *A magyar cigánykérdés és az emfáziskutatás* címmel.

[Bővebben:](#)

Az erdélyi-partiumi-bánsági magyar tudományosság jelentős tudománytörténeti szerepéről olvashatnak elemzést a világhálón *Szilágyi Aladár* tollából *Kis akadémia történeti szemle* címmel.

[Bővebben:](#)

Interjút olvashatnak a világhálón *Liszka József* etnográfussal, a Fórum Intézet Etnológiai Központjának igazgatójával, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának tagjával.

[Bővebben:](#)

Interjút olvashatnak a világhálón Simon Attilával, a somorjai Fórum Kisebbségkutató Intézet igazgatójával, a komáromi Selye János Egyetem docensével, az MTA köztestületének külső tagjával Esterházy Jánosról Egy politikus a történeti tények tükrében címmel.

[Bővebben:](#)

A március 26–27-én *Nyelvi és kulturális sokszínűség Kelet-Közép-Európában: érték és kihívások* címmel Beregszászban lezajlott nemzetközi tudományos konferenciáról olvashatnak *interjút* a szervezőkkel.

[Bővebben:](#)

Legyen a vendégünk! címmel a 18 éves somorjai *Fórum Kisebbségkutató Intézet* videofilmekben számol be részlegeinek és munkatársainak munkájáról. Minden hétfőn új felvétel kerül föl a világhálóra.

[Bővebben:](#)

6. oldal

SZERVEZETI HÍREK

Együttműködési megállapodást írtak alá a **Magyar Nyelvstratégiai**

Intézet és a **Termini Egyesület** vezetői, Bencze Lóránt és Péntek János (az MTA külső tagja) professzorok Kolozsváron.

[Bővebben:](#)

Együttműködési megállapodást kötött az **Erdélyi Múzeum-Egyesület** és a **Magyar Professzorok Nemzetközi Szövetsége**.

[Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK

Oshima Hajime, japán egyetemi tanár márciusban egy hétig az ausztriai Öörvidéken

a helyi **magyar nyelvi sajátosságok kutatásával** foglalkozott.

[Bővebben:](#)

Március 15-e alkalmából előadást tartott Londonban

Gömöri György irodalomtörténész, a Cambridge-i Egyetem nyugalmazott

professzora **Two Revolutions in Hungary: 1848 and 1956** címmel.

[Bővebben:](#)

Luka László svájci pszichiáter kutató **Pszichoanalízis és pszichoterápia** címmel

tartott előadást március 17-én Zürichben.

[Bővebben:](#)

A paleolimnológiai kutatások a Retyezátban címmel tartott előadást március 18-án Kolozsváron **Braun Mihály**,

az MTA Atommagkutató Intézetének vegyész kutatója.

[Bővebben:](#)

„Húsz év múlva” címmel nemzetközi tudományos konferenciát rendeztek Zágrábban

március 19-20-án a zágrábi hungarológia tanszék fennállásának 20. évfordulója alkalmából.

[Bővebben:](#)

Március 19-20. között zajlott le Kolozsváron a **Fialat műszakiak 20. tudományos ülészaka**.

[Bővebben:](#)

7. oldal

mtatkki

**Érdekérvényesítés.
Nyelvi jogok.**

Kétnyelvűség címmel rendeztek konferenciát Nagydobronyban március 19-20-án.

[Bővebben:](#)**A digitális műveltség szerepe
a mindennapi életben** címmel

nyolcadszor szervezték meg az Új Média Konferenciát március 20-21-én Marosvásárhelyen.

[Bővebben:](#)

Székelyudvarhelyen március 20-21-én a XXII. **Családorvosi továbbképző konferenciát** rendezték meg.

[Bővebben:](#)

Romsics Ignác történész professzor, akadémikus, az Egeri Eszterházy Károly Főiskola doktori iskolájának

vezetője március 23-25. között tartott vendégtanári előadásokat Kolozsváron **Kelet-Európa 1989 után** címmel.

[Bővebben:](#)

Március 24-én előadást tartott Kolozsváron **Bélyácz Iván** közgazdász professzor, akadémikus **A permanens pénzügyi válság alakváltozatai** címmel.

[Bővebben:](#)

Március 26-án Sarasotában tartott előadást **Záhonyi István** érckutató geológus **A Kárpát-medence ásványkincsei** címmel.

[Bővebben:](#)

Március 26–27-én **Nyelvi és kulturális sokszínűség Kelet-Közép-Európában: érték és kihívások** címmel Beregszászban nemzetközi tudományos konferenciát rendeztek. Az előadás-

vázlatok elolvashatók a világhálón.

[Bővebben:](#)

Március 26-29. között lezajlott Déván a XVII. **Bányászati, kohászati és földtani konferencia.**

[Bővebben:](#)

Március 27-én bemutatkozott Kolozsváron a budapesti Veritas Történetkutató Intézet, illetve előadást tartott **Szakály Sándor** történész, az intézet

főigazgatója **Magyarország helyzete és lehetőségei 1938-1941 között.** A területi visszacsatolások és a magyar hadba lépés nemzetközi háttere címmel.

[Bővebben:](#)

Március 31-én Kolozsváron tartott előadást **Gebei Sándor** történész,

8. oldal

az Egri Főiskola professzora **Az Erdélyi Fejedelemség mint a „fejedelmi Magyarország”** címmel.

[Bővebben:](#)

Az utolsó erdélyi dinoszauruszok címmel nyílt kiállítás A Babeş-Bolyai Tudományegyetemen április 3-án.

[Bővebben:](#)

A tudatosság és felelősség szerepe a boldogságban vagy boldogtalanságban címmel tartott előadást április 8-án

Nagyváradon **Bagdy Emőke**, a pszichológiai tudomány kandidátusa, professor emerita.

[Bővebben:](#)

Április 8-án **Madarász Tamás**, a New York University Ideggyógyászati Központjának kutatója **Neural mechanisms for discovering casual structure in traumatic environments** címmel tartott előadást a New York-i Magyar Tudományos Társaságnál.

Neural mechanisms for discovering casual structure in traumatic environments címmel tartott előadást a New York-i Magyar Tudományos Társaságnál.

[Bővebben:](#)

„Sokat munkált, csüggedetlen lélek” – Kazinczy Ferenc emlékezete címmel tartott előadást április

8-án Brnóban **Nyíri Péter**

irodalomtörténész, a Magyar Nyelv Múzeumának vezetője.

[Bővebben:](#)

Április 10-én New Brunswickban tartott előadást

Szentkirályi Endre, a Cleveland közeli Nordonia High School oktatója **Egy amerikai város magyar katonái 1950-2014** címmel.

[Bővebben:](#)

Rendhagyó fizikaórát tartott Beregszászban **Fizika mindenkinek** címmel **Bíró Tamás**

Sándor, az MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont tudományos tanácsadója április 10-én.

[Bővebben:](#)

Április 10-12. között zajlott le Egerben **Tavaszi szél**

2015. címmel a fiatal magyar kutatók és doktoranduszok világtalálkozója.

[Bővebben:](#)

Ódor László **Többnyelvűség – belső gazdagodás** címmel tartott előadást

Zürichben április 14-én.

[Bővebben:](#)

9. oldal

A Rutgers, The State University of New Jersey Center for European Studies és az Institute for Hungarian

Studies szervezésében panelbeszélgetést rendeztek április 14-én New Brunswickben *Democratic Backsliding in the EU, The Case of Hungary* címmel.

[Bővebben:](#)

Simon Attila történész, a somorjai Fórum Kisebbségkutató Intézet igazgatója, a komáromi Selye János Egyetem docense, az MTA köztestületének külső

tagja április 14-én Budapesten tartott előadást *Az „úri Magyarország” és a „felvidéki szellem” találkozása az első bécsi döntés után* címmel.

[Bővebben:](#)

Der Wiener Kongress 1815 Zentraleuropa zwischen Jagiellonen und Habsburgern

címmel rendeztek konferenciát Bécsben április 15-17. között.

[Bővebben:](#)

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

70. születésnapja alkalmából köszöntötték **Gazda Klára** erdélyi muzeológust,

néprajzkutatót, egyetemi oktatót, az MTA köztestületének külső tagját.

[Bővebben:](#)

65. születésnapját ünnepelte **Kiss László** orvos, a felvidéki orvostörténeti emlékek kutatója, a történelemtudomány

kandidátusa, a Debreceni Tudományegyetemen az orvostörténet egyetemi docense, számos orvostudományi kiadvány elismert szerzője, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Nyugati Hírlevél
független elektronikus újság

Elhunyt
Marcus Judith

társadalomfilozófus, a State University of New York-Potsdam professor emeritája, a Frankfurti Iskola képviselője.

[Bővebben:](#)

Életének 91. évében **elhunyt Horváth János** matematikus, a University of

Maryland emeritus professora, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

25 éves a Kriza János Néprajzi Társaság.

A magyar néprajztudomány jeles

képviselőinek köszöntését olvashatják el a honlapjukon.

[Bővebben:](#)

10. oldal

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

A vajdasági Versecen született 240 évvel ezelőtt **Emánuel György**, az első Elbrusz-expedíció

sikeres megszervezője és végrehajtója, az Orosz Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja.

[Bővebben:](#)

230 éve született az erdélyi Besztercén gróf **Teleki Ferenc matematikus**, akadémikus.

[Bővebben:](#)

A felvidéki Szepesolasziban született 210 éve **Vásárhelyi Pál vízépítő mérnök**, akadémikus. Fő műve a Tisza-szabályozás terve.

[Bővebben:](#)

Éppen 200 esztendeje született Pozsonyban a műemlékvédelem egyik első szorgalmazója, az **archeológia** tudós művelője, **Rómer Flóris** akadémikus.

[Bővebben:](#)

Kolozsváron látta meg a napvilágot 155 éve **Istvánffy Gyula** (Schaarschmidt) **botanikus**, mikológus, egyetemi

tanár. akadémikus, az általa megszervezett Központi Szőlészeti Kísérleti Állomás és Ampelológiai Intézet vezetője.

[Bővebben:](#)

Kerek 150 esztendeje született a Nobel-díjas, magyar származású osztrák-német vegyész: **Richard Adolf Zsigmondy**, a göttingeni

egyetem **szervetlen kémia** professzora.

[Bővebben:](#)

Az erdélyi Felsőbányán született 145 évvel ezelőtt **Hüttl Dezső építész**, műegyetemi tanár, rektor, akadémikus.

[Bővebben:](#)

A Bihar vármegyei Éroasziban született 140 éve **Kövessi Ferenc növényfiziológus**, biológus, egyetemi tanár.

A biofizika alaptörvényeinek meghatározására törekedett.

[Bővebben:](#)

A felvidéki Tótmegyeren született 135 évvel ezelőtt **Groffits Gábor mérnök**, egyetemi tanár, a magyaróvári

gazdasági akadémia igazgatója.

[Bővebben:](#)

11. oldal

125 évvel ezelőtt született a magyar származású amerikai **Róna Erzsébet** (Rona, Elizabeth) **vegyész**, geofizikus, az izotópok elválasztásának és a radiogeokronológiának nemzetközileg elismert szakértője.

[Bővebben:](#)

115 esztendeje született Selmecebányán **Vitális Sándor geológus**, tanszékvezető egyetemi tanár. Nevéhez kapcsolódik az Alföld földtani újratérképezésének és hidrogeológiai felvételének megszervezése.

[Bővebben:](#)

A felvidéki Nagysallón született 120 esztendeje **Dudich Endre zoológus** egyetemi tanár, akadémikus. Ő indította el hazánkban a rendszeres állatrendszertani és állatföldrajzi egyetemi oktatást.

[Bővebben:](#)

90 éves lenne a felvidéki Deregnyőn született **Páosztorniczky Lajos villamosmérnök**, tanszékvezető műegyetemi tanár. Fő kutatási területe a félvezető áramkörök, illetve az impulzustechnika.

[Bővebben:](#)

115 éve született Kolozsváron **Palocsay Rudolf biológus**, növénynevelő.

Emlékére konferenciát rendeztek Kolozsváron.

[Bővebben:](#)

Szintén 115 éve, ugyancsak Kolozsváron született **Péter Károly talajvegyész**, egyetemi tanár, az agrártudományi egyetem rektora, a Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézet megalapítója.

[Bővebben:](#)

FELHÍVÁSOK

Ösztöndíjpályázat hirdet az **Edutus Főiskola** határon túli, doktori tanulmányokat folytató és doktorjelölt fiatalok számára.

A jelentkezési határidő: április 30.

[Bővebben:](#)

Mire való a tudomány? címmel három előadásból álló

rendezvénysorozat lesz a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen.

[Bővebben:](#)

12. oldal

Csíksomlyón rendezi meg az Erdélyi Magyar Műszaki

Tudományos Társaság a XXIII.

Nemzetközi gépészeti találkozót

(OGÉT 2015) április 23-26. között.

[Bővebben:](#)

**Szűkösség,
pénz és
természet
a művészetben**

címmel rendeznek konferenciát

Kolozsváron április 24-25-én.

[Bővebben:](#)

Fölkerült a világhálóra a Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács április 25-ei konferenciájának,

a **Tudomány és régió** című vajdasági magyar tudóstalálkozó programja.

[Bővebben:](#)

A komáromi **Selye János Egyetem** az Európai Unió **Gender Mainstreaming programja** keretében május 12-én

nemzetközi tudományos konferenciát rendez.

[Bővebben:](#)

Az Értékek Akadémiája előadás-sorozat keretében május 26-án **Lovas Rezső** akadémikus, az MTA Atommagkutató

Intézetének kutatóprofesszora tart előadást Kolozsváron **A ráció tévelygése** címmel.

[Bővebben:](#)

Május 27-28-án lesz Budapesten a **Báthory-Brassai Konferenciasorozat 6.**

rendezvénye, amelynek témája

A Kárpát-medencei versenyképesség.

[Bővebben:](#)

Harmadik alkalommal rendezik meg az

Argumentor Műhely

Nagyváradon szeptember

11-én **Közbeszéd-aktusok** címmel.

A jelentkezési határidő: április 30.

[Bővebben:](#)

Október 16-án a Kriszta János Néprajzi Társaság társ szervezőkkel

megrendezi **A kolozsvári**

néprajzkutatás hagyományai című

konferenciát Kolozsváron.

A jelentkezési határidő: május 29.

[Bővebben:](#)

Megjelent az MTA TK Kisebbségkutató Intézetének új időszaki kiadványa, az **Intersections. East European Journal of Society and Politics**.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

13. oldal

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele

2015/4. szám

Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök

Szerkeszti a szerkesztőbizottság.

1112 Budapest, Budaörsi út 45.

mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők
az MTA [honlapján](#).

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

Deák István

(Székesfehérvár, 1926. május 11.)

*Az Amerikai Egyesült
Államokban él,
a Magyar Tudományos
Akadémia külső tagja*

István Deák was born in Székesfehérvár on 11 May 1926 into an assimilated Jewish family that had converted to Roman Catholicism.

His paternal grandfather was a highly respected patrician who had a large textile store on the main place of Székesfehérvár and his maternal great-grandfather (Májér Zipser) a reformed rabbi, who preached in Hungarian in the 19th century. His father was an engineer and served as officer of the Austro-Hungarian Monarchy in WWI. Theirs was a “privileged” family, who could survive the Holocaust, although he was in labour service for several months then – in 1944 – Béla Stollár helped him to hide.

He was educated at the Cistercian Gymnasium in Budapest and began

Deák István 1926. május 11-én született Székesfehérváron, római katolikus vallásra áttért, asszimilált zsidó családban.

Apai nagyapjának nagy textilereskedése volt Székesfehérvár központjában, a város köztisztjeletben álló polgára volt. Anyai dédnagyapja (Zipser Májér) tudós „reformált” rabbi volt, magyarul prédikált a XIX. században. Édesapja mérnök volt, az Osztrák-Magyar Monarchia tisztjeként szolgált az I. világháborúban. Családja kiváltságos helyzetben volt – sikerült túlélniük a Holocaustot, bár ő maga is hónapokig munkatáborban volt, majd 1944-ben Stollár Béla segítségével bujkált.

Középiskolai tanulmányait a budapesti Ciszterci Gimnáziumban végezte, 1945-ben

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

II. oldal

his university studies in 1945 at the Pázmány Péter University. His studies were disrupted by the war and postwar chaos, then the blue-ballot elections, the communist takeover made him to leave Hungary in 1948. He then studied history at the Sorbonne in Paris and worked as a journalist and librarian, for a while he worked for Camus' paper, the Combat. In 1951 he moved to Munich, and worked for Radio Free Europe in West Germany. From 1954 to 1956 he was a student of the Maryland University in Munich. Unable to gain residence in France, in September 1956, he settled in New York City. (He left before the Hungarian Revolution and is a conscious 48-er emigrant.) He studied modern European history at Columbia University under Fritz Stern in 1956-1960. He obtained his PhD in 1964 and spent the next 33 years – with some brief intermissions – teaching at Columbia. He was the Director of Columbia's Institute on East Central Europe between 1968 and 1979. Since his retirement in 1997 he has been teaching at Columbia University as a special lecturer. In 1999, 2002 and 2005 he was visiting professor at Stanford University. Now he is Seth Low Professor Emeritus at Columbia.

Professor Deák has written extensively on Eastern and Central European history and politics. His publications include *Weimar Germany's Left-wing Intellectuals* (1968); *The Lawful Revolution: Louis Kossuth and the Hungarians, 1848-1849* (1979);

a Pázmány Péter Tudományegyetemen folytatta tanulmányait, amelyeket a háború és a háborút követő zavaros időben meg kellett szakítania. A kékcédulás választások és a kommunista hatalomátvétel miatt 1948-ban elhagyta Magyarországot.

Történelmet tanult Párizsban a Sorbonne-on, emellett újságíróként és könyvtárosként dolgozott, többek között Camus lapjánál, a Combat-nál is. 1951-ben Münchenbe ment, a Szabad Európa Rádiónál dolgozott. 1954-től 1956-ig a müncheni Maryland Egyetem hallgatója volt. Miután Franciaországban nem kapott letelepedési engedélyt, 1956 szeptemberében New York Citybe költözött. (Az 1956-os forradalom előtt hagyta el Európát, a 48-as emigránsok csoportjához sorolja magát.) 1956-tól 1960-ig modern európai történelmet hallgatott a Columbia Egyetemen Fritz Sternnél. 1964-ben doktorált és a következő 33 évben – kisebb megszakításokkal – a Columbia Egyetemen oktatott. 1968 és 1979 között a Kelet-közép-európai Intézet igazgatója volt. 1997-ben nyugdíjba vonult, azóta is előadója a Columbia Egyetemnek.

1999-ben, 2002-ben és 2005-ben vendégprofesszor volt a Stanford Egyetemen. Jelenleg Seth Low professor emeritus a Columbia Egyetemen.

Deák professzor fő kutatási területe a kelet- és közép-európai történelem és politika. Fő művei többek között *Weimar Germany's Left-wing Intellectuals* (1968); *The Lawful Revolution: Louis Kossuth*

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

III. oldal

Beyond Nationalism: A Social and Political History of the Habsburg Officer Corps, 1848-1918 (1990); and Essays on Hitler's Europe (2001). He edited and partly wrote, together with Jan T. Gross and Tony Judit, The Politics of Retribution in Europe: World War II and Its Aftermath (2000). His most recent work is Europe on Trial. The Story of Collaboration, Resistance, and Retribution during World War II (2015). He has also written extensively for the New York Review of Books and other periodicals.

In the course of his career he received several awards among others the John S. Guggenheim fellowship in 1970, the Lionel Trilling Book Award in 1979, the Wayne S. Vuchinich Book Award in 1990. In 1999, he received the George Washington Award of the American Hungarian Foundation, in 2005 the Distinguished Contribution Award (World Automation Congress) and in 2006 the Middle Cross of the Hungarian Order of Merit. He was invited as a fellow to the Institute for Advanced Study at Princeton, N. J., Wilson Center in Washington, D. C., and the Institute for Human Sciences in Vienna, Austria. He is a founding member of the New York Hungarian Scientific Society. In 2005 he was elected honorary doctor of the Eötvös Loránd University. The István Deák Visiting Professorship in East Central European Studies at Columbia University pays tribute to the eminent historian István Deák and his distinguished

and the Hungarians, 1848-1849 (1979); Beyond Nationalism: A Social and Political History of the Habsburg Officer Corps, 1848-1918 (1990) és az Essays on Hitler's Europe (2001). Jan T. Gross-szal és Tony Judittal együtt szerkesztette és részben írta a The Politics of Retribution in Europe: World War II and Its Aftermath (2000) című kötetet. Legújabb munkája a Europe on Trial. The Story of Collaboration, Resistance, and Retribution during World War II (2015). Sok írása jelent meg a New York Review of Books-ban és más folyóiratokban.

Pályája során számos elismerésben részesült, többek között Guggenheim ösztöndíjban (1970), Lionel Trilling Könyvdíjban (1979), Wayne S. Vuchinich Könyvdíjban (1990).

1999-ben megkapta az Amerikai Magyar Alapítvány George Washington díját, 2005-ben a World Automation Congress kiváló teljesítményért adott díját, 2006-ban a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjét. Tagja a Princeton Felsőfokú Tanulmányok Intézetének, a washingtoni N. J. Wilson Centernek, a bécsi Humántudományi Intézetnek. Alapító tagja a New York-i Magyar Tudományos Társaságnak. 2005-ben az ELTE díszdoktorává választották.

A Columbia Egyetem Kelet-közép-európai Intézete a Deák István vendég-professzúrával tiszteleg a kiváló történész, iskolateremtő tanár és kultúraszervező

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

IV. oldal

legacy of scholarship, teaching and cultural engagement. The Deák Chair brings distinguished scholars and teachers from East Central Europe to Columbia.

An extended profile – The Life and Career of Professor István Deák is available at <http://ecommons.library.cornell.edu/handle/1813/34132>. The interviews were conducted at Professor Deák's home in New York in 2009, 2010 and 2013.

In 1964 Professor Deák was able to visit Hungary for the first time since his departure, and thereafter he regularly attended academic conferences in Hungary and worked to re-establish links between American and Hungarian historians. In 1978 he was a member of the delegation that took back the Crown of Saint Steven. In 1990 he was elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Philosophy and Historical Sciences. He read his inaugural speech *Ellenállás, kollaboráció, megtorlás*.

Gondolatok a második világháború néhány kérdéséhez Európában on 14 April 1994.

életműve előtt. A Deák Chair segítségével kiváló kelet-közép-európai tudósok és oktatók érkeznek a Columbia Egyetemre. An extended profile – The Life and Career of Professor István Deák – meghallgatható (és részben olvasható) a <http://ecommons.library.cornell.edu/handle/1813/34132> honlapon. Az interjúk Deák István New York-i otthonában készültek 2009-ben, 2010-ben és 2013-ban.

Deák professzor 1964-ben térhetett először vissza Magyarországra. Azóta rendszeresen részt vesz magyarországi konferenciákon, sokat tett azért, hogy helyreálljanak a kapcsolatok a magyarországi és az amerikai történészek között. 1978-ban tagja volt a Szent Korona hazaszállítását kísérő küldöttségnek.

1990-ben a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották a Filozófiai és Történettudományok Osztályában. Székfoglaló előadását 1994. április 14-én tartotta *Ellenállás, kollaboráció, megtorlás*. *Gondolatok a második világháború néhány kérdéséhez Európában* címmel.

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

V. oldal

Contact

Columbia University
Department of History,
East Central European Center

NY 10027 New York,
420 West 118th Street

Home:
410 Riverside Drive, New York,
NY 10025
US

Tel.: +1 212 8540619
1 212 8654797

E-mail: id1@columbia.edu

Web: <http://www.columbia.edu/~id1/>

Kapcsolat

Columbia University
Department of History,
East Central European Center

NY 10027 New York,
420 West 118th Street

Home:
410 Riverside Drive, New York,
NY 10025
US

Telefon: +1 212 8540619
+1 212 8654797

E-mail: id1@columbia.edu

Honlap: <http://www.columbia.edu/~id1/>

